

Rapport

Corona: vaccinaties en coronatoegangspas

Een representatief onderzoek onder de Nederlandse bevolking (18+) naar het draagvlak voor het corona- en vaccinatiebeleid, de bereidheid zich te laten vaccineren en de ervaringen met het vaccinatietoegangsbewijs

12 oktober 2021

In opdracht van de NOS.

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/227

Datum

oktober 2021

Opdrachtgever

NOS

Auteurs

Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron (I&O Research en NOS) duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Belangrijkste uitkomsten	4
2	Vaccinatie- en testbereidheid	8
2.1	Vaccinatiegraad stagneert	8
2.2	Niet-gevaccineerden willen het overwegend niet	9
2.3	Redenen om niet te vaccineren	9
2.4	Lage testbereidheid niet-gevaccineerden	10
3	Het coronatoegangsbewijs	12
3.1	Driekwart gebruikt coronatoegangsbewijs	12
3.2	Bezoek aan horeca- en andere gelegenheden	13
3.3	Twee derde bezoeken gecheckt op coronatoegangsbewijs	14
3.4	In hoeverre houdt corona mensen thuis?	15
3.5	Zoeken mensen geitenpaadjes?	16
3.6	Meerderheid tevreden met toegangsbewijs	16
3.7	Last van toegangsbewijs?	19
4	Meningen over vaccinaties en toegangsbewijs	20
4.1	Meningen over vaccinatiebeleid	20
5	Verantwoording	22

1 Belangrijkste uitkomsten

Uit dit onderzoek dat I&O Research van 8 tot 11 oktober uitvoerde in opdracht van de NOS blijkt dat het aantal gevaccineerden nog nauwelijks toeneemt. Waarschijnlijk zijn straks nagenoeg negen op tien Nederlanders volledig gevaccineerd. Verder zien we dat het merendeel der Nederlanders al gewend is aan het coronatoegangsbewijs: het werkt en het verschaft toegang tot fijne dingen. Al blijkt wel dat men in één op drie gevallen niet gecheckt wordt. Blijft over een minderheid van 10 procent die niet gevaccineerd is en dit ook niet wil. Deze groep voelt zich (nog steeds) buitengesloten en gediscrimineerd.

Vaccinatiegraad stagneert

Op dit moment (8-11 oktober) geeft 85 procent van de volwassen Nederlanders aan volledig te zijn gevaccineerd en nog eens twee procent is één keer gevaccineerd en heeft een afspraak staan voor een tweede prik.

Van degenen die nu nog niet gevaccineerd zijn, zegt maar een klein deel (1% zeker, 5% waarschijnlijk) dat alsnog te doen. Cijfers die duidelijk maken dat de vaccinatiegraad niet sterk meer zal toenemen. In totaal zou dus 87 procent binnenkort gevaccineerd zijn¹. Deze stagnerende vaccinatiegraad zien we voor alle leeftijdsgroepen. Nog steeds blijkt dat vooral de leeftijdsgroep 25-34 jaar achterblijft bij het gemiddelde (nu: 79%).

Een op tien (10%) Nederlanders heeft zich niet laten vaccineren en is dat ook niet van plan. Men wil dit om de volgende redenen niet: langetermijneffecten onbekend, vaccin is er te snel en gebrek aan vertrouwen in farmaceutische bedrijven en de overheid en de angst voor de bijwerkingen. Voor het eerst opgenomen was de reden “Uit protest tegen het vaccinatietoegangsbewijs”, dit geldt voor een derde (36%) van de niet-vaxxers.

Lage testbereidheid niet-gevaccineerden

In dit onderzoek legden we twee vragen voor m.b.t. het testen bij klachten. Beide vragen laten zien dat een ruime meerderheid zich relatief vlot zou laten testen. De meeste mensen kijken het even aan (meerdere klachten? Houdt het aan? Wat zegt de zelftest?), maar dan zouden ze vrij snel naar een testlocatie gaan. Maar heel weinig mensen (5%) zeggen: ‘ik laat me niet testen op corona’.

Dit ligt bij niet-gevaccineerden beduidend anders. Van de niet-gevaccineerden zou een kwart (24%) zich helemaal niet laten testen.

Dit zijn relatief vaak mensen met een laag inkomen en mensen die nu zouden stemmen op FvD (42% laat zich niet testen), SGP (16%), JA21 (14%), PVV (10%) en BBB (9%)

¹ Het RIVM meldt een iets lager aandeel totaal gevaccineerden, maar de verschillen zijn minimaal. Volgens het RIVM was tot 5 oktober 83 procent van de volwassenen volledig gevaccineerd en had 87 procent minimaal één vaccinatie ontvangen. Bron RIVM: <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/cijfers-vaccinatieprogramma>

Tabel 1.1 – Als u nu ‘corona-achtige’ klachten zou krijgen (niezen, hoesten, koorts, verlies van smaak en reuk), wanneer zou u zich dan laten testen op een testlocatie?

Basis: n = 2.283

	Totaal	Gevaccineerd	Niet-gevaccineerd	Niet-gevaccineerd en niet van plan
Direct, ook al zijn ze maar licht (*)	21%	22%	14%	10%
Pas wanneer een zelftest ook positief is	35%	37%	23%	25%
Pas wanneer de klacht aanhoudt	28%	29%	19%	19%
Pas wanneer ik meerdere klachten heb (bijv. hoesten én koorts)	25%	25%	23%	22%
Pas wanneer ik (mogelijk) in contact ben geweest met iemand die besmet is	12%	12%	9%	8%
Nooit, ik laat me niet testen op corona (*)	5%	2%	24%	27%
Weet ik niet (*)	4%	3%	9%	10%
n =	2.283	2.012	188	153

* = antwoord kon niet in combinatie met een ander antwoord worden gegeven. Zie voetnoot.

Een andere manier om dit te toetsen was via de stelling “Als ik nu ziek word, laat ik me testen op corona”. De meeste mensen (64%) zijn het eens met de stelling, 13 procent is het ermee oneens. Onder niet-gevaccineerden ligt dit wederom heel anders. Van de niet-gevaccineerden is 34 procent het ermee eens en 38 procent is het er niet mee eens.

Ook hier zien we een oververtegenwoordiging van mensen met een laag inkomen en kiezers van FvD (52% oneens), JA21 (26%), PVV (23%) en BBB (21%). Iets meer dan gemiddeld zijn Nederlanders met een niet-westerse achtergrond het hier niet mee eens (18%).

Driekwart gebruikt coronatoegangsbewijs, lagere inkomens minder vaak

Sinds zaterdag 25 september is het nodig om – als men een café, restaurant, bioscoop etc. in wil – een bewijs van vaccinatie (of negatieve test) te laten zien. Dit kan via de CoronaCheck-app op de mobiele telefoon of met een bewijs op papier.

Bijna negen op de tien (86%) Nederlanders hebben de CoronaCheck-app op de mobiele telefoon geïnstalleerd (of heeft een vaccinatietoegangsbewijs op papier), driekwart (76%) gebruikt hem ook. De overige 14 procent niet.

We zien een groot verschil naar inkomen. Van de mensen met een minimum inkomen heeft en gebruikt maar liefst 36 procent geen coronatoegangsbewijs, bij de inkomensklasse daar net boven (beneden modaal) is dat 19 procent. Onder ‘bovenmodalen’ is dat slechts 4 à 5 procent. Rijkere mensen hebben dus meer toegang tot de voorgelegde gelegenheden dan minder rijke mensen.

Twee derde wordt gecheckt, een derde niet

Van alle bezoeken die de afgelopen twee weken in deze categorieën werden afgelegd vonden de meeste plaats in een restaurant of café, terwijl maar relatief weinig mensen een professioneel sport-, muziek- of een zakelijk evenement bezochten.

Werden bezoekers van deze evenementen altijd gecheckt? In de meeste gevallen wel. Nederlanders legden de afgelopen twee weken gemiddeld 4,0 bezoeken af bij deze acht gelegenheden. Daarvan werden er 2,6 gecheckt, wat neerkomt op 65 procent.

Het gebeurt dus lang niet altijd en zeker niet overall. In bioscoop, theater, concertzaal en in de professionele sportarena's overwegend wel (82% of vaker wel). In de amateur-sportkantines juist meestal niet (in 36% van de gevallen wel).

In cafés en restaurants is de diversiteit groot: ruim de helft van de horecagasten werd altijd gecheckt, een vijfde tot een kwart helemaal niet.

Tabel 1.2 – Bezoek, frequentie, hoe vaak gecheckt?

- Hoe vaak heeft u de afgelopen 2 weken (sinds zaterdag 25 september) elk type gelegenheid ongeveer bezocht?
- Hoe vaak werd u bij deze gelegenheid of gelegenheden gevraagd naar uw vaccinatietoegangsbewijs?

	Be-zocht?	Frequentie/check			QR check?					
		Ja	Bezoek	Check	% check	Niet	<25%	25-49%	50-74%	75 - 99%
Restaurant	53%	2,2	1,4	63%	22%	0%	3%	13%	2%	60%
Café	33%	1,9	1,3	68%	26%	1%	3%	13%	3%	55%
Sportkantine (amateur)	16%	2,4	0,9	36%	54%	1%	5%	9%	1%	30%
Bioscoop	12%	1,3	1,1	83%	17%		0%	3%		80%
Muziekevenement	10%	1,3	1,1	82%	15%	0%	0%	1%		83%
Zakelijke evenement	8%	1,4	0,9	66%	32%	0%	1%	3%		64%
Theater	8%	1,3	1,1	87%	10%			2%		88%
Professionele sportwedstrijd	7%	1,9	1,6	87%	14%			6%		79%
Totaal % QR check		4,0	2,6	65%	18%	2%	8%	16%	10%	45%

Meerderheid tevreden met toegangsbewijs; 8 procent niet

De meerderheid (64%) van de Nederlanders die een vaccinatietoegangsbewijs hebben, hebben positieve ervaringen. Een op vijf (19%) is neutraal, 8 procent oordeelt negatief. Gevraagd om een toelichting zien we enkele lijnen:

Positief:

- Het werkt goed, we kunnen weer dingen doen
- Men is blij met de schifting, het geeft veiligheid

Negatief:

- Er wordt niet consequent gecontroleerd, dus het geeft geen veiligheid (of schijnveiligheid)
- Men is niet blij met de schifting, het geeft een tweedeling
- Gelegenheden worden ten onrechte belast
- Het werkt (technisch) niet altijd goed

Gelegenheden missen bezoekers

We zien substantiële percentages van mensen die iets niet bezoeken, terwijl ze dat wel wilden. Zo wilde 12 procent wel naar een bioscoop en 10 procent naar een restaurant, maar deed het niet.

Waarom blijft men dan weg? In iets minder dan de helft van de gevallen heeft dit daadwerkelijk met corona te maken, in ruim de helft van de gevallen niet.

In circa een op de zes gevallen gaat men niet omdat men *geen vaccinatietoegangsbewijs heeft en er dus niet in zou komen*. Een zelfde deel blijft weg *Uit principe: ik sta niet achter het vaccinatietoegangsbewijs*. En dan is er nog een deel dat wegblijft omdat ze *bang zijn voor besmetting*.

Last van het coronabewijs en/of geitenpaadjes?

Het verschilt nogal of mensen zonder toegangsbewijs hier last van hebben. Drie op tien ervaren veel of vrij veel last (29%), 14 procent ervaart ‘niet zo veel’ last en bijna de helft (47%) ervaart nauwelijks tot geen last.

Ruim de helft (54%) van degenen die geen vaccinatietoegangsbewijs hebben zegt dan maar af te zien van het bezoek. Eén op vijf (21%) gaat op zoek naar een gelegenheid waar niet gecontroleerd wordt en 9 procent laat zich vooraf testen. Slechts een enkeling (2%) gebruikt de QR-code van iemand anders.

Gevaccineerden en niet-gevaccineerden denken diametraal anders

We legden acht stellingen voor m.b.t. het vaccinatiebeleid en het toegangsbewijs. Het beeld dat er uit naar voren komt is dat mensen in meerderheid achter het coronabeleid van het kabinet staan, inclusief de coronatogangsbewijzen. De verschillen met september (indien hetzelfde is gevraagd) zijn klein. Men is nog steeds voor keuzevrijheid. De invoering van het coronatogangsbewijs wordt door een (substantiële) minderheid (27%) ervaren als discriminatie.

Gevaccineerden en niet-gevaccineerden denken hier diametraal anders over. Van de niet-gevaccineerden vindt 84 procent dat “Met de invoering van het coronatogangsbewijs niet-gevaccineerden ten onrechte gediscrimineerd worden”, terwijl van de gevaccineerden maar 18 procent dat vindt.

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdagmiddag 8 tot maandagochtend 11 oktober 2021.

Er werkten in totaal 2.283 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel hiervan (n=2.130) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 153 respondenten vulden de vragenlijst in via het panel van PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratie-achtergrond. (In totaal werkten 194 Nederlanders met een niet-westerse migratie-achtergrond aan het onderzoek, gewogen: 220).

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

2 Vaccinatie- en testbereidheid

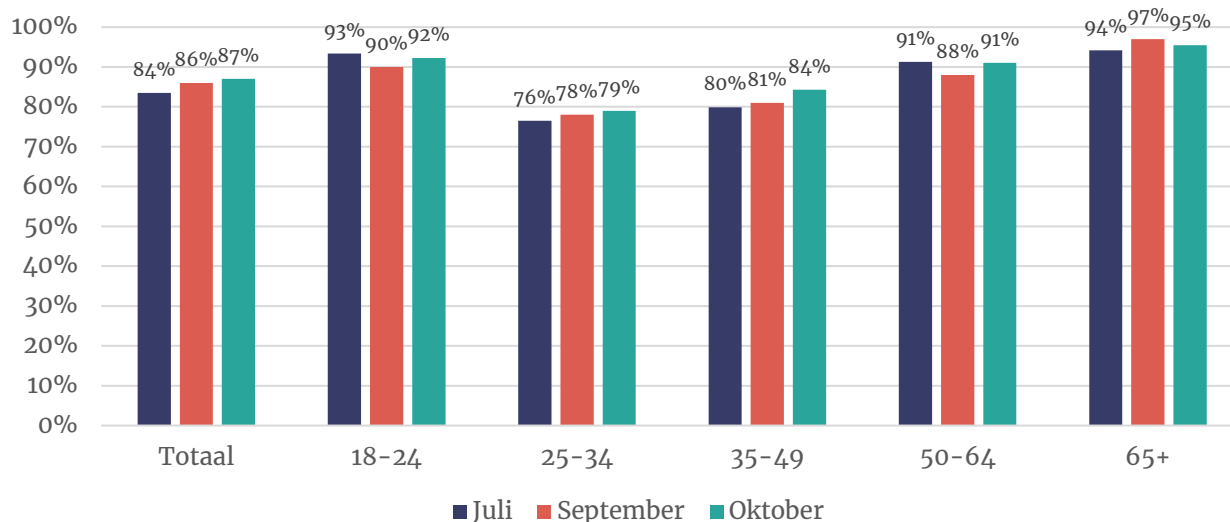
2.1 Vaccinatiegraad stagneert

Op dit moment (8-11 oktober) geeft 85 procent van de volwassen Nederlanders in dit onderzoek aan volledig te zijn gevaccineerd en nog eens 2 procent is één keer gevaccineerd en heeft een afspraak staan voor een tweede prik. In totaal zou dus 87 procent binnenkort gevaccineerd zijn. Het RIVM meldt een iets lager aandeel totaal gevaccineerden, maar de verschillen zijn minimaal. Volgens het RIVM is nu (tot 5 oktober) 83 procent van de volwassenen volledig gevaccineerd en heeft 87 procent minimaal één vaccinatie ontvangen.²

De stagnerende vaccinatiegraad zien we voor alle leeftijden, bijna nergens zit er groei in en nog steeds blijkt dat vooral de leeftijdsgroep 25-34 jaar achterblijft bij het gemiddelde (was 76%, nu 79%).

Figuur 2.2 – Bent u al gevaccineerd tegen het virus? (ja volledig + 1x en afspraak voor 2de keer)

Basis: n = 2.283

² Bron RIVM: <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/cijfers-vaccinatieprogramma>

“Tot en met zondag 3 oktober zijn in Nederland naar schatting ruim 23,6 miljoen vaccinaties toegediend. Daarvan zijn ruim 12,8 miljoen eerste vaccinaties en ruim 10,7 miljoen tweede vaccinaties. Naar schatting heeft nu 86,7% van alle 18-plussers minimaal één vaccinatie ontvangen en is 82,9% volledig gevaccineerd. Van iedereen vanaf 12 jaar heeft 84,4% minimaal één vaccinatie ontvangen en is 80,5% volledig gevaccineerd.”

Een verklaring voor dit verschil kan zijn dat ons onderzoek een week recenter is. Een aanvullende verklaring waarom dit in ons onderzoek iets hoger uitkomt dan terecht is, is omdat er sprake is van nauwkeurigheidsmarges: bij n=2.300 en een uitkomst van 87 procent is er sprake van een marge van plus of min 1,4 procent.

2.2 Niet-gevaccineerden willen het overwegend niet

Nu is dus 13 procent niet gevaccineerd en heeft ook geen afspraak.

Van degenen die nu nog niet gevaccineerd zijn, zegt maar een klein deel (1% zeker, 5% waarschijnlijk) dat alsnog te doen. Een maand geleden was dat 2 en 9 procent.

18 procent wil het waarschijnlijk niet, 66 procent zeker niet en 10 procent weet het nog niet. Cijfers die duidelijk maken dat de vaccinatiegraad niet sterk meer zal toenemen.

2.3 Redenen om niet te vaccineren

Een op tien (10%) Nederlanders is niet gevaccineerd en is ook (waarschijnlijk of zeker) niet van plan zich te laten vaccineren. Deze groep vroegen we wederom waarom ze dat niet willen.

De belangrijkste redenen blijven hetzelfde: langetermijneffecten onbekend, vaccin is er te snel en gebrek aan vertrouwen in farmaceutische bedrijven en de overheid en de angst voor de bijwerkingen.

Voor het eerst opgenomen was de reden “Uit protest tegen het vaccinatie toegangs bewijs”, geldt voor een derde (36%).

Tabel 2.1 – Redenen om niet gevaccineerd te willen worden

Waarom zou u zich niet laten vaccineren? (Basis: zou zich niet laten vaccineren, n = 174)

	nov.	dec.	jan.	apr.	mei	juni	juli	sept	okt.
Ik weet niet wat de langetermijneffecten zijn van het vaccin	*	*	*	*	*	*	63%	67%	74%
Dit vaccin is er te snel, ik vertrouw het niet	65%	59%	53%	62%	65%	67%	56%	64%	64%
Ik vertrouw de overheid niet	*	*	*	*	*	*	45%	44%	49%
Vertrouw farmaceutische bedrijven niet	*	*	*	*	*	*	44%	47%	47%
Twijfels of het vaccin voldoende werkt	40%	37%	33%	35%	42%	42%	38%	44%	46%
Ik ben bang voor bijwerkingen	46%	42%	36%	34%	42%	42%	29%	42%	40%
Immuunsysteem kan virus weghouden	9%	21%	22%	33%	32%	40%	20%	40%	37%
Uit protest tegen het vaccinatie toegangs bewijs	*	*	*	*	*	*	*	*	36%
Ik behoor niet tot de risicogroep	21%	20%	24%	21%	30%	29%	26%	29%	35%
Het is niet zo'n ernstige ziekte	11%	15%	13%	19%	15%	19%	22%	16%	22%
Ik ben bang onvruchtbaar te raken	*	*	*	*	*	*	18%	11%	13%
Vanwege religieuze overwegingen	2%	4%	9%	6%	5%	9%	9%	6%	12%
Vanwege principiële redenen ^a	5%	6%	7%	12%	11%	14%	14%	8%	9%
Ik ben al besmet geweest, verwacht niet nog een keer besmet te raken	2%	4%	5%	7%	11%	14%	9%	9%	8%
Tegen dierproeven waarmee vaccin is getest	5%	9%	5%	7%	16%	5%	11%	11%	7%
Andere (kwetsbare) groepen hebben voorrang op mij	*	12%	11%	11%	10%	9%	11%	7%	7%
Anders	13%	10%	13%	16%	17%	24%	11%	9%	7%
Weet ik niet	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	1%
Wil ik niet zeggen	1%	1%	1%	3%	2%	3%	5%	1%	0%
n =	235	423	225	241	178	163	94	175	174

* Niet opgenomen

2.4 Lage testbereidheid niet-gevaccineerden

In dit onderzoek legden we twee vragen voor m.b.t. het testen bij klachten.

De eerste was de vraag “Als u nu ‘corona-achtige’ klachten zou krijgen, wanneer zou u zich dan laten testen op een testlocatie?”³

Tabel 2.2 laat zien dat maar een op vijf (21%) zich direct zou laten testen. De meeste mensen kijken naar meerdere zaken of doen eerst een zelftest, pas als die positief is gaan ze naar een testlocatie. Maar heel weinig mensen (5%) zeggen: ‘ik laat me niet testen op corona’.

Dit ligt bij niet-gevaccineerden beduidend anders. Niet-gevaccineerden zeggen nog minder vaak ‘direct’ (14%) dan gevaccineerden. Maar ernstiger: een kwart (24%) zegt dat helemaal nooit te gaan doen. Onder de groep niet-gevaccineerden die niet van plan is zich te laten vaccineren is dat zelfs 27 procent.

Tabel 3.2 – Als u nu ‘corona-achtige’ klachten zou krijgen (niezen, hoesten, koorts, verlies van smaak en reuk), wanneer zou u zich dan laten testen op een testlocatie?

Basis: n = 2.283

	Totaal	Gevaccineerd	Niet-gevaccineerd	Niet-gevaccineerd en niet van plan
Direct, ook al zijn ze maar licht (*)	21%	22%	14%	10%
Pas wanneer een zelftest ook positief is	35%	37%	23%	25%
Pas wanneer de klacht aanhoudt	28%	29%	19%	19%
Pas wanneer ik meerdere klachten heb (bijv. hoesten én koorts)	25%	25%	23%	22%
Pas wanneer ik (mogelijk) in contact ben geweest met iemand die besmet is	12%	12%	9%	8%
Nooit, ik laat me niet testen op corona (*)	5%	2%	24%	27%
Weet ik niet (*)	4%	3%	9%	10%
n =	2.283	2.012	188	153

* = antwoord kon niet in combinatie met een ander antwoord worden gegeven. Zie voetnoot.

Gemiddeld zou 5 procent zich dus niet laten testen. Wie zijn dit? (Meer dan gemiddeld). Het zijn vaak mensen ...

- met een laag inkomen (minimum: 10% minimum inkomens zou zich niet laten testen, beneden modaal: 12%)
- die werkloos zijn (9%)
- die nu zouden stemmen op FvD (42% laat zich niet testen), SGP (16%), JA21 (14%), PVV (10%), BBB (9%)

De verschillen naar sekse, leeftijd, opleiding, regio, stedelijkheid en migratieachtergrond zijn klein tot verwaarloosbaar.

³ Hier waren meerdere antwoorden mogelijk maar het eerste antwoord (direct), het laatste (nooit) en de overige antwoorden sloten elkaar uit. (Antwoorden 2, 3, 4 en 5 konden dus gelijktijdig gegeven worden).

“Als ik nu ziek word, laat ik me testen op corona”

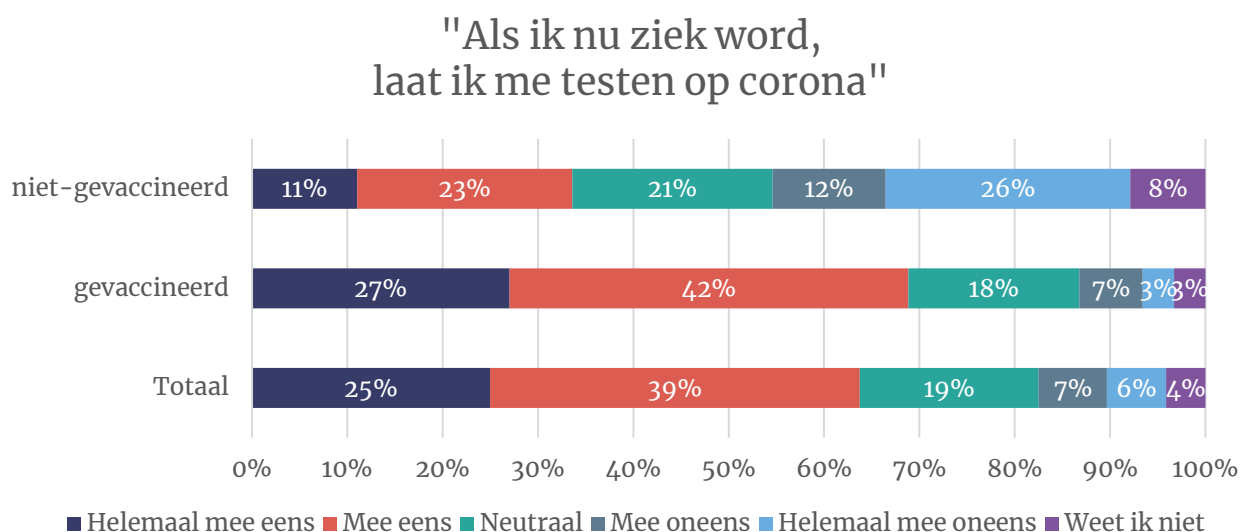
Een andere manier om dit te toetsen was via de stelling “Als ik nu ziek word, laat ik me testen op corona”. Dit levert een meer eendimensionaal beeld op (wel versus niet), maar het patroon is vergelijkbaar.

De meeste mensen (64%) zijn het eens met de stelling, 25 procent is het er helemaal mee eens (dit is vergelijkbaar met de 21% ‘direct’ uit de vorige vraag en geeft een redelijke indicator voor daadwerkelijk gedrag). Slechts 13 procent is het ermee oneens.

Onder niet-gevaccineerden ligt dit wederom heel anders. Van de niet-gevaccineerden is 34 procent het ermee eens en 38 procent is het er niet mee eens.

Figuur 2.2 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stelling?

Basis: n = 2.283

Wie zijn degenen die het niet eens zijn met de stelling? Het zijn vaak mensen ...

- met een laag inkomen (minimum: 16% oneens, beneden modaal: 14% oneens)
- met een middelbare opleiding (17% oneens)
- ondernemers (18% oneens) en mensen die werkloos zijn (19% oneens)
- die nu zouden stemmen op FvD (52% oneens), JA21 (26%), PVV (23%), BBB (21%)
- in de leeftijd van 25-49 jaar (17% oneens)
- Nederlanders met een niet-westerse achtergrond (18% oneens)

De verschillen naar sekse, regio en stedelijkheid zijn klein tot verwaarloosbaar.

3 Het coronatoegangsbewijs

3.1 Driekwart gebruikt coronatoegangsbewijs

Sinds zaterdag 25 september is het nodig om – als men een café, restaurant, bioscoop in wil – een bewijs van vaccinatie (of negatieve test) te laten zien. Dit kan via de CoronaCheck-app op de mobiele telefoon of met een vaccinatietoegangsbewijs op papier.

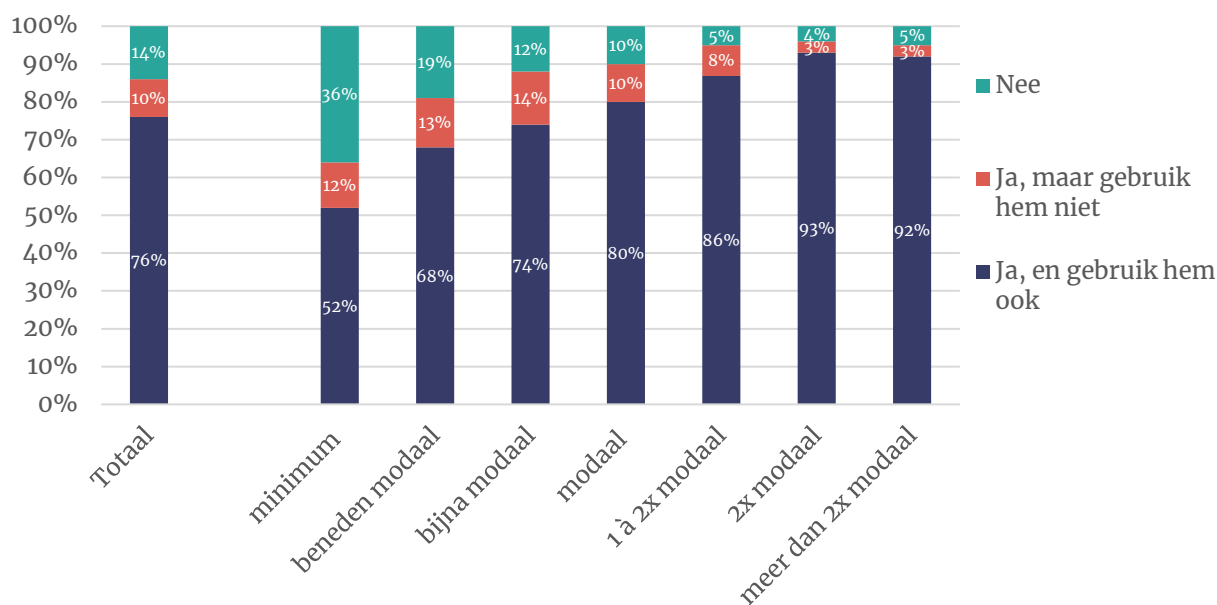
Bijna negen op de tien (86%) heeft de CoronaCheck-app op de mobiele telefoon geïnstalleerd (of heeft een vaccinatietoegangsbewijs op papier), driekwart (76%) gebruikt hem ook. De overige 14 procent niet.

Vaak zien we grote verschillen naar opleiding in dit soort kwesties, dat is hier ook enigszins het geval: van de lager opgeleiden heeft en gebruikt 15 procent *geen* coronatoegangsbewijs, onder hoger opgeleiden is dat 9 procent.

Maar hier zien we dat vooral de verschillen naar inkomen groot zijn. Van de mensen met een minimum inkomen heeft en gebruikt maar liefst 36 procent *geen* coronatoegangsbewijs, bij de inkomensklasse daar net boven (beneden modaal) is dat 19 procent. Onder 'bovenmodalen' is dat slechts 4 à 5 procent.

Figuur 3.1 – Heeft u de CoronaCheck-app op uw mobiele telefoon geïnstalleerd?

(Of: heeft u een vaccinatietoegangsbewijs op papier?) Zo ja, gebruikt u hem ook?

3.2 Bezoek aan horeca- en andere gelegenheden

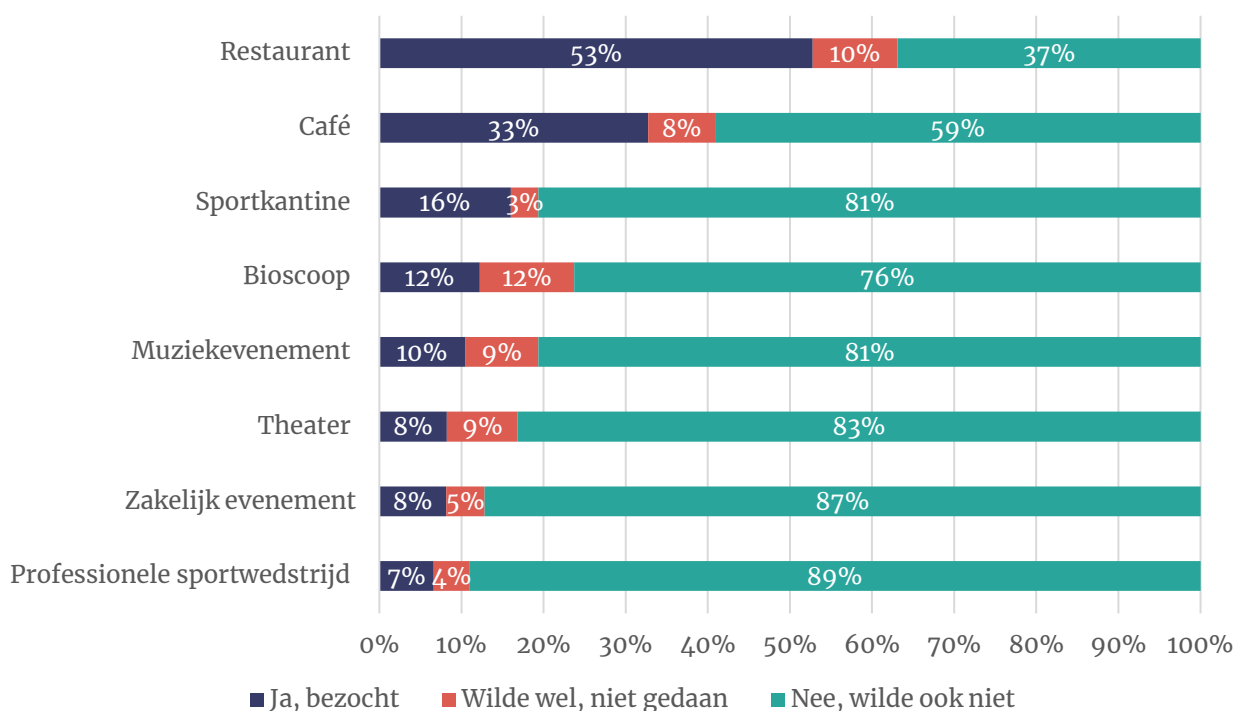
Om te achterhalen of en waar het coronatoegangsbewijs gebruikt werd en of mensen er ook daadwerkelijk op werden gecheckt, stelden we de volgende vragen:

1. Heeft u de afgelopen 2 weken (sinds zaterdag 25 september) een of meerdere van onderstaande gelegenheden bezocht?⁴
2. Hoe vaak heeft u de afgelopen 2 weken (sinds zaterdag 25 september) elk type gelegenheid ongeveer bezocht?⁵
3. Hoe vaak werd u bij deze gelegenheid of gelegenheden gevraagd naar uw vaccinatietoegangsbewijs?

We stelden deze vragen voor acht gelegenheden: café, restaurant, muziekevenement (festival, concert, optreden), zakelijk evenement (congres, symposium), professionele sportwedstrijd, sportkantine (amateursport), bioscoop en theater.

Van alle bezoeken die de afgelopen twee weken in deze categorieën werden afgelegd vonden de meeste plaats in een restaurant of café, terwijl maar relatief weinig mensen een professioneel sport-, muziek- of een zakelijk evenement bezochten.

Figuur 3.2 – Heeft u de afgelopen 2 weken (sinds zaterdag 25 september) een of meerdere van onderstaande gelegenheden bezocht? Of was u dat wel van plan maar heeft u het niet gedaan omdat u geen vaccinatietoegangsbewijs heeft of u het niet wilt laten zien?

⁴ “Of was u dat wel van plan maar heeft u het niet gedaan omdat u geen vaccinatietoegangsbewijs heeft of u het niet wilt laten zien?”

⁵ “We bedoelen binnen en niet alleen voor afhalen. Dit kan zijn het aantal keren verschillende gelegenheden of het aantal keren dezelfde gelegenheid.”

3.3 Twee derde bezoeken gecheckt op coronatoegangsbewijs

Werden bezoekers van deze evenementen altijd gecheckt? In de meeste gevallen wel. Nederlanders legden de afgelopen twee weken gemiddeld 4,0 bezoeken af bij deze acht gelegenheden. Daarvan werden er 2,6 gecheckt, wat neerkomt op 65 procent.

Het gebeurt dus lang niet altijd en zeker niet overall. In bioscoop, theater, concertzaal en in de professionele sportstadions overwegend wel (82% of vaker wel). In de amateur-sportkantines juist meestal niet (in 36% van de gevallen wel).

In cafés en restaurants is de diversiteit groot: ruim de helft van de horecagasten werd altijd gecheckt, een vijfde tot een kwart helemaal niet.

Tabel 3.1 – Bezoek, frequentie, hoe vaak gecheckt?

- Hoe vaak heeft u de afgelopen 2 weken (sinds zaterdag 25 september) elk type gelegenheid ongeveer bezocht?
- Hoe vaak werd u bij deze gelegenheid of gelegenheden gevraagd naar uw vaccinatietoegangsbewijs?

	Be-zocht?	Frequentie/check			QR check?					
		Bezoek	Check	% check	Niet	<25%	25-49%	50-74%	75 - 99%	Al-tijd
Restaurant	53%	2,2	1,4	63%	22%	0%	3%	13%	2%	60%
Café	33%	1,9	1,3	68%	26%	1%	3%	13%	3%	55%
Sportkantine (amateur)	16%	2,4	0,9	36%	54%	1%	5%	9%	1%	30%
Bioscoop	12%	1,3	1,1	83%	17%		0%	3%		80%
Muziekevenement	10%	1,3	1,1	82%	15%	0%	0%	1%		83%
Zakelijke evenement	8%	1,4	0,9	66%	32%	0%	1%	3%		64%
Theater	8%	1,3	1,1	87%	10%			2%		88%
Professionele sportwedstrijd	7%	1,9	1,6	87%	14%			6%		79%
Totaal % QR check		4,0	2,6	65%	18%	2%	8%	16%	10%	45%

3.4 In hoeverre houdt corona mensen thuis?

Voor de acht voorgelegde gelegenheden zien we substantiële percentages van mensen die iets niet bezoeken, terwijl ze dat wel wilden. Zo wilde 12 procent wel naar een bioscoop en 10 procent naar een restaurant, maar deed het niet.

Waarom blijft men dan weg? In iets minder dan de helft van de gevallen heeft dit daadwerkelijk met corona te maken, in ruim de helft van de gevallen niet.

In circa een op de zes gevallen gaat men niet omdat men *geen vaccinatietoegangsbewijs heeft en er dus niet in zou komen*. Een zelfde deel blijft weg *Uit principe: ik sta niet achter het vaccinatietoegangsbewijs*. En dan is er nog een deel dat wegblijft omdat ze *bang zijn voor besmetting*.

Tabel 3.2 – U wilde <...> dus wel bezoeken maar u hebt het niet gedaan. Waarom niet?

	Café	Res- taur- ant	Mu- ziek- evene- ment	Zake- lijk evene- ment	Profes- sionele sport- wed- strijd	Sport- kantine (ama- teur- sport)	Bios- coop	Thea- ter	Gemid- deld
% niet bezocht, wel gewild:	8%	10%	9%	5%	4%	3%	12%	9%	
Ik heb geen vac- cinatietoegangsbe- wijs, zou er dus niet inkomen	18%	20%	11%	13%	21%	19%	15%	11%	16%
Uit principe: ik sta niet achter het vac- cinatietoegangsbe- wijs	20%	22%	7%	15%	9%	17%	16%	12%	15%
Ik heb wel een vac- cinatietoegangsbe- wijs, maar ben bang voor besmet- ting	3%	7%	9%	7%	10%	11%	9%	9%	8%
Ik heb wel een vac- cinatietoegangsbe- wijs, maar had die niet bij me	3%	3%	2%	4%	3%	2%	1%	4%	3%
Om een andere re- den dan het vac- cinatietoegangsbe- wijs	39%	35%	51%	46%	44%	35%	43%	50%	43%
Anders⁶	16%	14%	19%	15%	13%	16%	16%	15%	16%

⁶ Onder ‘anders’ worden zeer uiteenlopende redenen gegeven die overwegend niets met corona te maken hebben, maar soms (indirect) ook wel. Bijvoorbeeld: “Er draait geen film die ik graag zou willen zien, anders zou ik zeker gaan” of “Degene die mee zou gaan had geen vaccinatiebewijs”.

3.5 Zoeken mensen geitenpaadjes?

Mensen die geen toegangspas (QR-code) hebben vroegen we “Wat doet u als u een gelegenheid (horeca, evenement, bioscoop, etc.) wilt bezoeken?”

Ruim de helft (54%) zegt de gelegenheid dan niet te bezoeken, een op vijf (21%) bezoekt dan een gelegenheid waar niet gecontroleerd wordt en 9 procent laat zich vooraf testen. Slechts een enkeling (2%) gebruikt de QR-code van iemand anders.

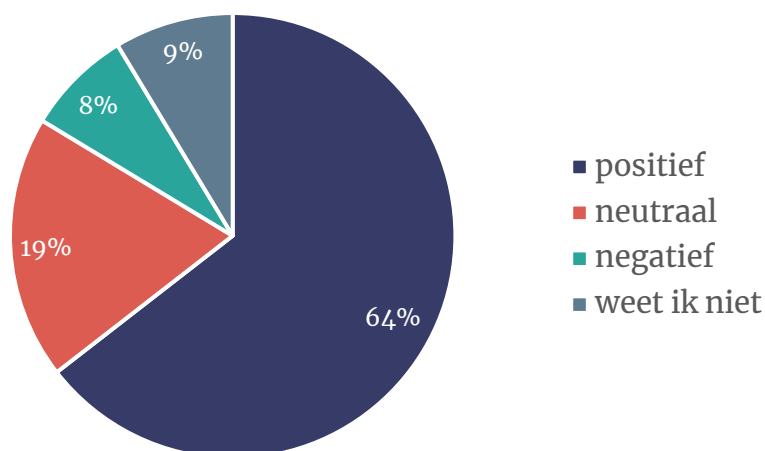
Figuur 3.3 - Wat doet u als u een gelegenheid (horeca, evenement, bioscoop, etc.) wilt bezoeken? (basis: heeft geen coronatoegangsbewijs, n = 262)

3.6 Meerderheid tevreden met toegangsbewijs

De meerderheid (64%) van de Nederlanders die een vaccinatietoegangsbewijs hebben, hebben positieve ervaringen. Een op vijf (19%) is neutraal, 8 procent oordeelt negatief.

Figuur 3.4 - Hoe zijn uw ervaringen met het vaccinatietoegangsbewijs tot nu toe? (basis: heeft coronatoegangsbewijs, n = 1.798)

Gevraagd om een toelichting zien we enkele lijnen:

Positief:

- Het werkt goed, we kunnen weer dingen doen
- Men is blij met de schifting, het geeft veiligheid

Negatief:

- Er wordt niet consequent gecontroleerd, dus het geeft geen veiligheid (of schijnveiligheid)
- Men is niet blij met de schifting, het geeft een tweedeling
- Gelegenheden worden ten onrechte belast
- Het werkt (technisch) niet altijd goed

Er zijn ook mensen die er nog niet uit zijn:

“Dubbel... Prima dat er gecontroleerd wordt, maar voor mij mag het ook zonder controle. Vraag mij soms de werkelijke meerwaarde af. In ziekenhuizen, huisartsen, tandartsen wordt niet gecontroleerd. Begrijp deze dubbele houding niet...ik word daar behoorlijk cynisch van...”

Het werkt, we kunnen weer dingen doen

Er wordt op de TV vaak gezegd, dat het controleren een gedoe is en teveel tijd kost, mijn ervaring is dat het per persoon maximaal 5 seconden neemt, en dat gelegenheden die het checken wel doen allemaal heel positief daar over zijn. Checken is veel beter dan 1,5m afstand, die 1,5m kost veel klandizie.

App en info waren goed te uploaden en snelle input. uitleg filmpje super. Prettig idee overal welkom te zijn

App met de code en app voor het uitlezen werken goed. Kleine moeite om het even te laten zien.

De QR code laden in de app werkt makkelijk en het scannen gaat meestal ook soepel. Ik ben voorstander van deze manier van toegangsregulatie om het aantal besmettingen te verminderen.

Dankbaar dat de horeca weer open mag door deze kleine aanpassing.

Men is blij met de schifting, geeft veiligheid

Als de wappies nou eens stoppen met zeuren kunnen we allemaal vlotter door naar het nieuwe normaal..

Als er naar gevraagd wordt betekent het dat je onder gevaccineerden bent. Dat is veiliger.

Er wordt niet consequent gecontroleerd, dus het geeft geen veiligheid. Of: Schijnveiligheid

Bij veel plekken hoef ik het bewijs niet eens te laten zien. Van de ene kant is dit fijn omdat het weer een beetje normaal voelt. Maar aan de andere kant was ik in een cafe waar het heel erg druk was en ook niet gecontroleerd werd. En in zo'n drukte waar je geen afstand kan houden is het wel fijn om te weten dat iedereen gevaccineerd is of negatief getest is.

Er wordt niet naar een id gevraagd, dus kan iedereen met een printscreen van een ander zijn check app toch naar binnen.

1x werd niét gevraagd naar de code, de andere keer niet echt gecheckt (een vluchtige blik naar scherm..). Geeft mij geen safe gevoel als niet strikt gecontroleerd wordt.

Als er zo weinig gecontroleerd wordt heeft het eigenlijk geen nut om dit te laten bestaan. Ik heb geen moeite met de controles, wel met het feit dat in een bomvol restaurant niet gecontroleerd wordt.

Fluitje van een cent, snap de ophef niet. Zie wel restaurants die op FB reclame maken voor het feit dat ze niet controleren. Ergerlijk gedrag.

Bij restaurant werd niemand gecontroleerd, was midden in Amsterdam, voelt toch raar. Verder weet ik niet zo goed wat ik ervan vind dat we op deze manier een tweedeling maken in de samenleving.

Schijnveiligheid

Omdat ik het raar vind dat ik me netjes laat testen (dus GEEN corona) en mensen met een vaccinatie kunnen mij dus besmetten omdat zij niet hoeven te testen en dus zo naar binnen kunnen komen.

Het werkt prima in mijn ogen. Het zegt alleen niks over het feit dat ik alsnog besmettelijk zou kunnen zijn en het virus nog steeds zou kunnen verspreiden ook al zijn anderen ook gevaccineerd.

Schijnveiligheid, mensen zitten niet tegen elkaar, andere plaatsen veel meer mensen dicht bij elkaar.

Men is niet blij met de schifting, het geeft een tweedeling

Omdat er gediscrimineerd wordt op grond van vaccinatie en dat kan nooit goed zijn! Iedereen mag en moet zelf kunnen beslissen of er een vaccinatie genomen moet worden. Dat is nu niet het geval omdat men je dwingt om er een te nemen zodat je de normale dagelijkse dingen kunt blijven doen. Dat zou niet zo moeten zijn en ik vraag me af waar we heen gaan met de wereld.

Er is een tweedeling gaande in Nederland dit is ontstaan door een kleine groep schreeuwers, een aantal van die meelopers komen er op terug laten zich alsnog vaccineren, die niet meedoen blijven toch lekker buiten staan

Schept tweedeling in de maatschappij. Terwijl den haag zegt dat het niet zou gebeuren.

Vanwege evenementen worden mensen die afstand houden en voorzichtig zijn, buitengesloten als ze (on)bewust niet kiezen voor vaccin. Bespottelijk als ik niet ergens mag gaan eten, natuurlijk zonder klachten, terwijl feesten etc doorgaat en er in mijn omgeving veel gevaccineerden corona hebben gehad.

Gelegenheden worden ten onrechte belast

Volstrekt en volledige onzin! Schandelijk om andere partijen met de controle te belasten (horeca, evenementenlocaties enz.) en nog veel schandelijker om mensen toegang te weigeren die niet zijn gevaccineerd.

Goed dat we dit doen, maar het kost ondernemers (en mij) wel extra tijd om binnen te komen.

De extra handelingen en controle die het toch al uitgedunde Horeca personeel moet doen is absurd... De overheid wil het, laat de overheid daar dan ook de mankracht voor regelen!

Het werkt niet altijd goed

Mijn code gaf afgelopen dinsdag negatief aan terwijl die week ervoor het goed was, heel vreemd. Heb gelukkig ook de papieren versie bij mij. Telefoon later opnieuw opgestart, toen was het ineens wel weer goed. Vreemd.

De CoronaCheck werkt alleen bij een actieve internetverbinding. Laatst kreeg ik even geen verbinding en werkte de app ook niet omdat er geen QR gegenereerd kon worden.

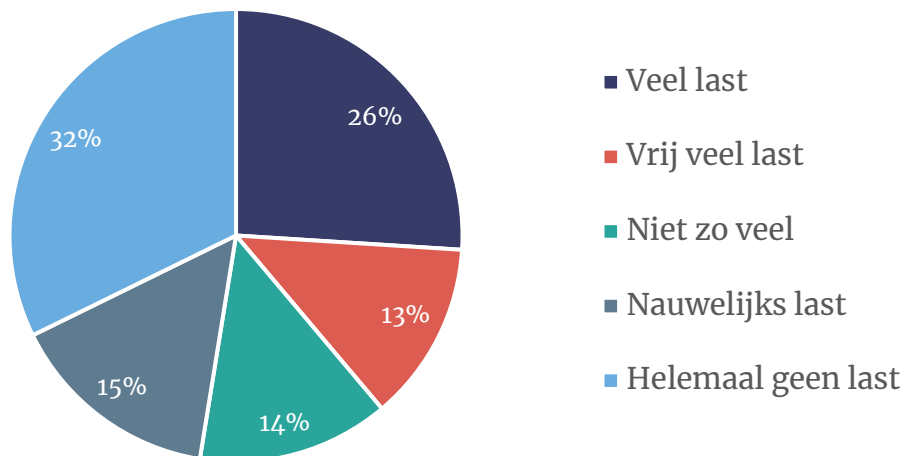
De vragen verschillen nogal. De één vraagt je om je geboortemaand de andere vraagt om je Id-kaart of paspoort. Weer en ander vraagt alleen of je de app hebt zonder hem te hoeven tonen. Wat nu verplicht is, is mij niet duidelijk.

3.7 Last van toegangsbewijs?

De mate waarin mensen zonder toegangsbewijs er last van hebben dat ze een vaccinatietoegangsbewijs moet tonen verschilt sterk. Drie op tien ervaren veel of vrij veel last (29%), 14 procent ervaart 'niet zo veel' last en bijna de helft (47%) ervaart nauwelijks tot geen last.

Figuur 3.5 - Hoeveel last heeft u ervan dat u een vaccinatietoegangsbewijs moet tonen? (basis: heeft geen coronatogangsbewijs, n = 262)

4 Meningen over vaccinaties en toegangsbewijs

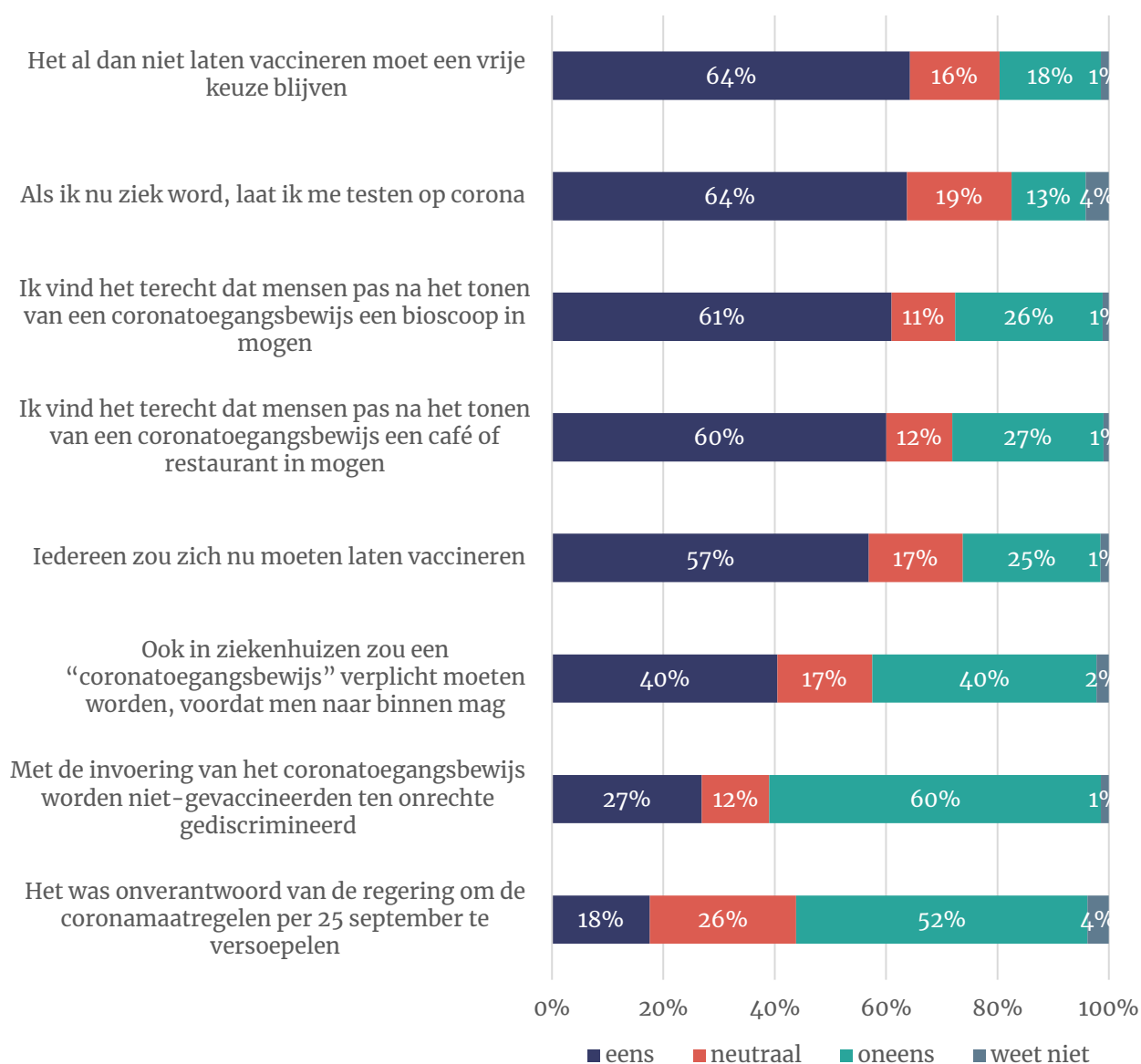
4.1 Meningen over vaccinatiebeleid

We legden acht stellingen voor m.b.t. het vaccinatiebeleid en het toegangsbewijs. Het beeld dat er uit naar voren komt is dat mensen in meerderheid achter het coronabeleid van het kabinet staan, inclusief de coronatoegangsbewijzen. De verschillen met september (indien hetzelfde is gevraagd) zijn klein. Men is nog steeds voor keuzevrijheid, maar de invoering van het coronatoegangsbewijs wordt slechts door een (substantiële) minderheid (27%) ervaren als discriminatie.

Hierna, in figuur 4.1 een uitsplitsing naar gevaccineerden en niet-gevaccineerden, waaruit blijkt dat de niet-gevaccineerden hier diametraal anders over denken.

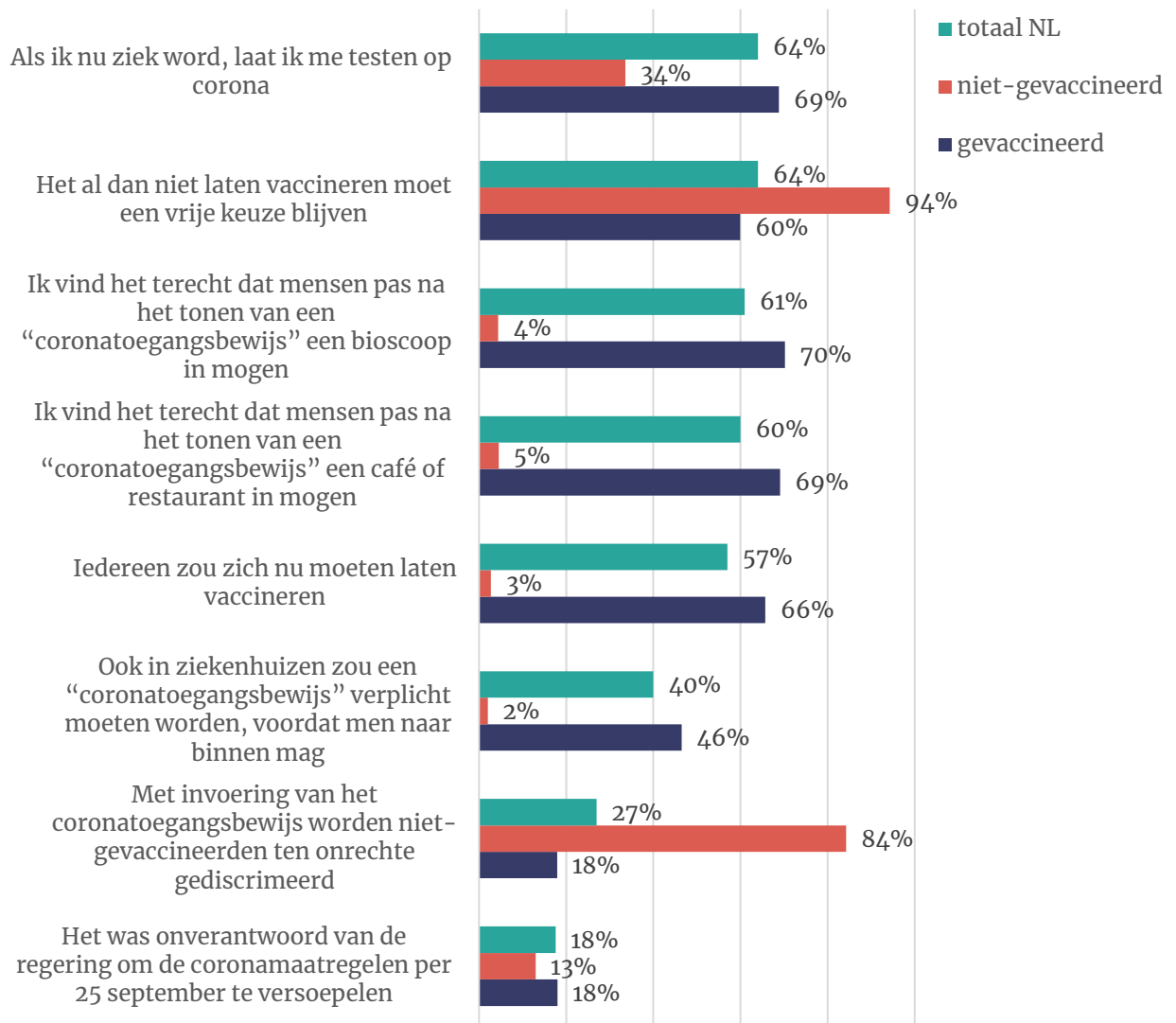
Figuur 4.1 - In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: n = 2.283

Figuur 4.2 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% 'mee eens')

Basis: n = 2.283

5 Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdagmiddag 8 tot maandagochtend 11 oktober 2021. Er werkten in totaal 2.283 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel hiervan (n=2.130) is afkomstig uit het I&O Research Panel en 153 respondenten vulden de vragenlijst in via het panel van PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratie-achtergrond. (In totaal werkten 194 Nederlanders met een niet-westerse migratie-achtergrond aan het onderzoek, gewogen: 220).

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl